

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาเกณฑ์การประเมินภาคปฏิบัติวิชาศิลปศึกษา หน่วยการ
เขียนภาพระบายสี ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521
(ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ทั่วไปเพื่อ

1. พัฒนาเกณฑ์การประเมินภาคปฏิบัติวิชาศิลปศึกษา หน่วยการเขียนภาพระบายสี
ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง
พ.ศ. 2533)

2. นำเสนอเกณฑ์การประเมินภาคปฏิบัติวิชาศิลปศึกษา หน่วยการเขียนภาพ
ระบายสี ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับ
ปรับปรุง พ.ศ. 2533)

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเพื่อพัฒนาเกณฑ์ โดยวิธีการศึกษาเอกสาร ศึกษา
ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ และการวิจัยกึ่งทดลองเพื่อศึกษาคุณภาพความเป็นไปได้ และ
ความเหมาะสมของการใช้เกณฑ์ ซึ่งมีลำดับขั้นตอนของการวิจัยโดยสรุปดังนี้

1. การพัฒนาเกณฑ์การประเมินภาคปฏิบัติวิชาศิลปศึกษา หน่วยการเขียนภาพ
ระบายสี ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับ
ปรับปรุง พ.ศ. 2533) ตามขั้นตอนดังนี้คือ

1.1 การศึกษาค้นคว้าข้อมูล โดยศึกษาจากเอกสารต่าง ๆ ทฤษฎี ตำรา บทความ และผลงานวิจัยต่าง ๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ รวมทั้งการสัมภาษณ์บุคคลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งผลที่ได้จากการค้นคว้าผู้วิจัยได้นำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานของการพัฒนาเกณฑ์

1.2 การวางกรอบโครงสร้างของการประเมิน โดยนำผลจากการศึกษาค้นคว้าข้อมูลมาสังเคราะห์เพื่อวางกรอบโครงสร้างของการประเมินให้ครอบคลุมเหมาะสม

1.3 การกำหนดรายการในการประเมินที่สำคัญและจำเป็นในแต่ละด้านของกรอบโครงสร้างการกำหนดข้อกระทงย่อยของรายการในการประเมินที่สำคัญและจำเป็นในแต่ละด้าน การกำหนดน้ำหนักคะแนนของการประเมินแต่ละด้าน รวมทั้งมาตรฐานการแปลค่าระดับคะแนนมีวิธีดำเนินการดังนี้

1.3.1 การวิเคราะห์หลักสูตรวิชาศิลปศึกษา

1.3.2 การวิเคราะห์กรอบโครงสร้างของเนื้อหาความรู้ และหัวข้อย่อยของเนื้อหา

1.3.3 การศึกษาค้นคว้า รวบรวม และเรียบเรียงเนื้อหาความรู้วิชาศิลปศึกษา หน่วยการเขียนภาพระบายสี ชั้น ป.5

1.3.4 การกำหนดรายการในการประเมินที่สำคัญและจำเป็นในแต่ละด้านของกรอบโครงสร้าง การกำหนดข้อกระทงย่อยของรายการในการประเมินที่สำคัญและจำเป็นในแต่ละด้าน การกำหนดน้ำหนักคะแนนของการประเมินแต่ละด้าน และมาตรฐานการแปลค่าระดับคะแนน รวมทั้งการพิจารณาเลือกประเภทของเครื่องมือในการประเมินให้เหมาะสม

1.4 การศึกษาความครอบคลุม และความเหมาะสมของกรอบโครงสร้างและรายการในการประเมินที่สำคัญและจำเป็นในแต่ละด้าน และข้อกระทงย่อยของรายการในการประเมิน รวมทั้งน้ำหนักของการประเมินแต่ละด้านและมาตรฐานการแปลค่าระดับ

คะแนน มีวิธีดำเนินการโดยนำกรอบโครงสร้างและรายการในการประเมินที่สำคัญและจำเป็นที่พัฒนาขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ ซึ่งประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญ 3 กลุ่ม คือ นักวิชาการทางด้านศิลปศึกษา นักวิชาการด้านการวัดและประเมินผล ครูศิลปศึกษา กลุ่มละ 2 ท่าน จำนวนทั้งหมด 6 ท่าน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check list) ที่กำหนดผลการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญเป็น 2 ระดับ คือ เห็นด้วย และไม่เห็นด้วย

การวิเคราะห์ข้อมูล ให้นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ รวมทั้งข้อเสนอแนะมาวิเคราะห์โดยการประมวลและสรุปเนื้อหาเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญแต่ละกลุ่ม และสรุปผลการวิเคราะห์ของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 กลุ่ม รวมทั้งแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขเกณฑ์

1.5 การปรับปรุงแก้ไขเกณฑ์ โดยนำผลการวิเคราะห์จากแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขเกณฑ์ให้มีความครอบคลุมและเหมาะสมยิ่งขึ้น

1.6 การศึกษาความเป็นไปได้และความเหมาะสมของการใช้เกณฑ์ โดยนำเกณฑ์ไปทดลองใช้ในโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างคือ โรงเรียนร่วมพัฒนาการใช้หลักสูตรระดับประถมศึกษา ในเขตการศึกษากรุงเทพมหานคร ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ซึ่งอยู่ในสังกัดต่าง ๆ 3 สังกัด คือ สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร สังกัดกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน โรงเรียนละ 2 สังกัด จำนวนทั้งหมด 6 โรงเรียน และทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลอง โดยการสุ่มอย่างง่าย และมีห้องเรียนเป็นหน่วยของการสุ่มโรงเรียนละ 1 ห้องเรียน ได้จำนวนห้องเรียนทั้งหมด 6 ห้องเรียน จำนวนนักเรียนทั้งหมด 231 คน และครูผู้สอนวิชาศิลปศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เป็นผู้ทดลองใช้เกณฑ์ในการประเมินนักเรียน โรงเรียนละ 1 ท่าน จำนวนทั้งหมด 6 ท่าน

มีวิธีดำเนินการทดลองโดยในขั้นเตรียมการทดลอง ได้จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง "การประเมินภาคปฏิบัติวิชาศิลปศึกษา หน่วยการเขียนภาพระบายสี ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5" แก่ครูผู้สอนวิชาศิลปศึกษา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง เพื่ออธิบายเป้าหมายและรายละเอียดในการใช้ เกณฑ์และวิธีการใช้ เครื่องมือในการประเมิน

ในขั้นดำเนินการทดลอง ได้นำเกณฑ์ไปทดลองใช้ในโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง ใช้เวลาในการทดลองประมาณ 3 สัปดาห์ เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง คือ เกณฑ์การประเมินภาคปฏิบัติวิชาศิลปศึกษา หน่วยการเขียนภาพระบายสี ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) และคู่มือการใช้เกณฑ์ ซึ่งมีเครื่องมือในการประเมิน คือ (1) แบบทดสอบด้านความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสี แบบเลือกตอบ (2) แบบสังเกตพฤติกรรมด้านกระบวนการในการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสี แบบมาตราส่วนประเมินค่า (3) แบบตรวจผลงานภาพเขียนระบายสี แบบมาตราส่วนประเมินค่า (4) แบบสังเกตพฤติกรรมด้านลักษณะนิสัยในการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสี แบบมาตราส่วนประเมินค่า

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสังเกตพฤติกรรมของครูในการทดลองใช้ เกณฑ์ นามาวิเคราะห์เนื้อหา โดยการประมวลและสรุปข้อมูลที่ได้จากการทดลองใช้แบบทดสอบด้านความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานแบบสังเกตพฤติกรรมด้านกระบวนการในการปฏิบัติงานแบบตรวจผลงานและแบบสังเกตพฤติกรรมด้านลักษณะนิสัยในการปฏิบัติงานประเมินนักเรียน นามาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

หลังจากการทดลองใช้เกณฑ์ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นในการใช้เกณฑ์ของครูในโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง โดยการสัมภาษณ์ครูผู้ทดลองใช้เกณฑ์ซึ่งเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของครูผู้ทดลองใช้เกณฑ์การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ นำมาวิเคราะห์เนื้อหาโดยการประมวลและสรุปข้อมูล

2. การนำเสนอเกณฑ์ในการประเมินภาคปฏิบัติวิชาศิลปศึกษา หน่วยการเรียนรู้ ภาพระบายสี ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) โดยนำเสนอในลักษณะคู่มือการใช้เกณฑ์และเครื่องมือในการประเมิน

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง "การพัฒนาเกณฑ์การประเมินภาคปฏิบัติวิชาศิลปศึกษา หน่วยการเรียนรู้ ภาพระบายสี ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)" สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. เกณฑ์การประเมินภาคปฏิบัติวิชาศิลปศึกษา หน่วยการเรียนรู้ ภาพระบายสี ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ที่พัฒนาขึ้นมีดังต่อไปนี้

1.1 กรอบโครงสร้างของเกณฑ์การประเมินมี 4 ด้านดังนี้

1.1.1 ด้านความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานการเขียนภาพ
ระบายสี

1.1.2 ด้านกระบวนการในการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสี

1.1.3 ด้านผลงานภาพเขียนระบายสี

1.1.4 ด้านลักษณะนิสัยในการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสี

- 1.2 เครื่องมือในการประเมินของแต่ละด้านมีดังนี้
 - 1.2.1 แบบทดสอบด้านความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสี
 - 1.2.2 แบบสังเกตพฤติกรรมด้านกระบวนการในการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสีแบบมาตราส่วนประเมินค่า จำนวน 8 รายการ
 - 1.2.3 แบบตรวจผลงานภาพเขียนระบายสีแบบมาตราส่วนประเมินค่า จำนวน 8 รายการ
 - 1.2.4 แบบสังเกตพฤติกรรมด้านลักษณะนิสัยในการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสีแบบมาตราส่วนประเมินค่าจำนวน 7 รายการ
- 1.3 น้ำหนักคะแนนของการประเมินแต่ละด้าน มีดังนี้
 - 1.3.1 ด้านความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสี ร้อยละ 15
 - 1.3.2 ด้านกระบวนการในการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสี ร้อยละ 30
 - 1.3.3 ด้านผลงานภาพเขียนระบายสี ร้อยละ 35
 - 1.3.4 ด้านลักษณะนิสัยในการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสี ร้อยละ 20

1.4 มาตรฐานการแปลค่าระดับคะแนน มีดังนี้

ตารางที่ 12 มาตรฐานการแปลค่าระดับคะแนน

ช่วงคะแนน	ระดับคะแนน	ความหมาย
85 - 100	4	ดีมาก
75 - 84	3	ดี
65 - 74	2	ปานกลาง
50 - 64	1	ต่ำกว่าระดับปานกลาง
ต่ำกว่า 50	0	ต้องปรับปรุง

2. ผลการทดลองใช้เกณฑ์การประเมินภาคปฏิบัติวิชาศิลปศึกษา หน่วยการเรียน ภาพระบายสี ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของ ครูผู้ทดลองใช้เกณฑ์การประเมินของกรอบโครงสร้างในการประเมินทั้ง 4 ด้าน เกี่ยวกับ เครื่องมือในการประเมินทั้ง 4 ด้าน โดยภาพรวมได้ว่า ครูส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับ ข้อดีของ เครื่องมือในการประเมินว่า มีความครอบคลุม เหมาะสม สะดวกใช้และ สอดคล้องกับหลักสูตร ข้อที่ต้องปรับปรุงไม่มี ในด้านการจัดลำดับคุณภาพของเครื่องมือ ครู ทั้งหมดมีความเห็นว่าคุณภาพเท่ากันทุกชุด ในด้านความเหมาะสมและจำเป็นในการใช้ เครื่องมือทุกชุดครูทั้งหมดมีความคิดเห็นเห็นว่า ควรใช้ทุกชุดเพื่อความครอบคลุม ในด้านประโยชน์ ของเครื่องมือทั้ง 4 ชุด ครูส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเห็นว่า ช่วยปรับปรุงการประเมินผลของครู ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยเฉพาะครูที่ไม่มีความรู้ความเข้าใจในวิชาศิลปศึกษาและมี เครื่องมือที่ใช้สะดวกขึ้น รวมทั้งสามารถนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงการเรียนการสอน และ

แก้ไขข้อบกพร่องของนักเรียนได้ ในด้านข้อเสนอแนะอื่น ๆ ครูส่วนใหญ่ไม่มีความคิดเห็น และครูบางท่านเสนอแนะว่าควรรนำเครื่องมือไปใช้ปฏิบัติอย่างจริงจัง ซึ่งจะทําให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอนและการประเมินผล ซึ่งครูผู้ใช้ควรศึกษาและทําความเข้าใจ เกี่ยวกับการใช้เครื่องมือให้ถูกต้อง

3. คะแนนเฉลี่ย (X) ของคะแนนรวมจากการประเมินทั้ง 4 ด้าน สรุปได้ว่า โรงเรียนที่ได้คะแนนสูงที่สุด คือ โรงเรียนที่ 5 ($X = 69.57$) และต่ำที่สุดคือ โรงเรียนที่ 2 ($X = 50.45$)

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่อง "การพัฒนาเกณฑ์การประเมินผลปฏิบัติวิชาศิลปศึกษาหน่วย การเขียนภาพระบายสี ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ตามหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)" อภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. เกณฑ์การประเมินภาคปฏิบัติวิชาศิลปศึกษาหน่วยการเขียนภาพระบายสี ระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 5 ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุงพ.ศ. 2533) ที่พัฒนาขึ้น มีกรอบโครงสร้างของการประเมิน 4 ด้านดังนี้

- 1.1 ด้านความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสี
- 1.2 ด้านกระบวนการในการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสี
- 1.3 ด้านผลงานภาพเขียนระบายสี
- 1.4 ด้านลักษณะนิสัยในการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสี

กรอบโครงสร้างของการประเมินข้างต้น ผู้วิจัยได้ทําการศึกษาค้นคว้าข้อมูลโดย ศึกษาจากเอกสารต่าง ๆ เกี่ยวกับการประเมินผลการศึกษา การประเมินผลภาคปฏิบัติและ การประเมินผลวิชาศิลปศึกษาและการสัมภาษณ์บุคคลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งผลจากการ ศึกษาค้นคว้า ผู้วิจัยได้นํามาสังเคราะห์และวางกรอบโครงสร้างของการประเมิน เพื่อให้

ครอบคลุมและเหมาะสมและได้นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณา ซึ่งประกอบด้วย กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ 3 กลุ่มคือ กลุ่มนักวิชาการทางด้านศิลปศึกษากลุ่มนักวิชาการด้านการวัดและประเมินผลและกลุ่มครูผู้สอนวิชาศิลปศึกษา กลุ่มละ 2 ท่าน จำนวนทั้งหมด 6 ท่าน ดังรายชื่อผู้เชี่ยวชาญในภาคผนวกหน้าที่ 1 ผลจากการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมดเห็นด้วยในกรอบโครงสร้างของการประเมินทั้ง 4 ด้าน และผู้เชี่ยวชาญท่านหนึ่ง ได้เสนอแนะให้แยกกรอบโครงสร้างของการประเมินด้านลักษณะนิสัยออกไปประเมินต่างหาก ซึ่งผู้วิจัยได้นำข้อเสนอนี้มาพิจารณาแล้ว ได้คงกรอบของโครงสร้างของการประเมินด้านนี้ไว้เหมือนเดิม เพื่อให้เกณฑ์มีความครอบคลุมและเหมาะสม ทั้งนี้ เนื่องจากผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดในการประเมินภาคปฏิบัติที่นำมาใช้ในการพัฒนาเกณฑ์ ได้ครอบคลุมถึงการประเมินด้านลักษณะนิสัยในการปฏิบัติงานด้วย ดังแนวคิดของจรัญ คายิ่ง (ม.ป.ป. : 3-4) ในหน้าที่ 29 ข้างต้น นอกจากนั้นจากการศึกษาหลักสูตร วิชาศิลปศึกษาได้บูรณาการอยู่ในกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ซึ่งมีเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่ดี (ศึกษาธิการ, กระทรวง, วิชาการ, กรม 2534: 6) รวมทั้งจุดประสงค์การเรียนรู้กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยในสมรรถภาพด้านคุณลักษณะที่ต้องการเน้น ซึ่งมีทั้งหมด 6 จุดประสงค์ ได้มุ่งเน้นในด้านลักษณะนิสัยในการปฏิบัติงานที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียนจากการปฏิบัติงานวิชาศิลปศึกษา (ศึกษาธิการ, กระทรวง, วิชาการ, กรม 2534: 139-140) ดังนั้นการประเมินในด้านลักษณะนิสัยในการปฏิบัติงานจึงมีความสำคัญและจำเป็นกรอบโครงสร้างของการประเมินของเกณฑ์การประเมินภาคปฏิบัติวิชาศิลปศึกษา หน่วยการเรียนรู้ภาพระบายสี ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)

2. เครื่องมือในการประเมินของแต่ละด้าน คือ (1) แบบทดสอบด้านความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสี (2) แบบสังเกตพฤติกรรมด้านกระบวนการในการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสี (3) แบบตรวจผลงานภาพเขียนระบายสี (4) แบบสังเกตพฤติกรรมด้านลักษณะนิสัยในการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสี ประกอบด้วย

รายการในการประเมินที่สำคัญและจำเป็นในแต่ละด้าน และข้อกระทงย่อย ซึ่งการกำหนดรายการในการประเมินที่สำคัญและจำเป็นและข้อกระทงย่อยดังกล่าว ผู้วิจัยได้ดำเนินการโดยการวิเคราะห์หลักสูตร วิเคราะห์กรอบโครงสร้างของเนื้อหาความรู้และหัวข้อย่อยของเนื้อหา ศึกษาค้นคว้ารวบรวมและเรียบเรียงเนื้อหาความรู้วิชาศิลปศึกษาหน่วยการเขียนภาพระบายสีชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 แล้วจึงการกำหนดรายการในการประเมินที่สำคัญและจำเป็นในแต่ละด้าน และได้นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความครอบคลุมและความเหมาะสม ซึ่งผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนนี้ ได้นำมาปรับปรุงแก้ไขรายการในการประเมินที่สำคัญและจำเป็นให้มีความครอบคลุมและเหมาะสมยิ่งขึ้น รวมทั้งการสร้างเครื่องมือในการประเมินจากนั้นได้ทำเครื่องมือไปทดลองใช้ในโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง เพื่อศึกษาความเป็นไปได้และความเหมาะสมของการใช้ ซึ่งผลจากการทดลองซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของครูผู้ทดลองใช้เกณฑ์ (หน้า 135) สรุปได้ว่า เครื่องมือมีความเป็นไปได้และความเหมาะสมในการนำไปใช้

3. นำหนักคะแนนของการประเมินแต่ละด้านมีดังนี้

- 3.1 ด้านความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสี มีน้ำหนักคะแนนร้อยละ 15
- 3.2 ด้านกระบวนการในการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสี มีน้ำหนักคะแนนร้อยละ 30
- 3.3 ด้านผลงานภาพเขียนระบายสี มีน้ำหนักคะแนนร้อยละ 35
- 3.4 ด้านลักษณะนิสัยในการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสีมีน้ำหนักคะแนนร้อยละ 20

ในการกำหนดน้ำหนักคะแนน ผู้วิจัยได้กำหนดตามความเหมาะสมของการประเมินแต่ละด้าน โดยได้สังเคราะห์จากการศึกษาค้นคว้าข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการประเมินผลการศึกษา การประเมินผลภาคปฏิบัติ และการประเมินผลวิชาศิลปศึกษา และได้นำไปให้

ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเหมาะสม แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมยิ่งขึ้น ซึ่งน้ำหนักคะแนนของการประเมินที่สูงที่สุด คือ ด้านผลงานภาพเขียนระบายสี (ร้อยละ 35) และต่ำที่สุด คือ ด้านความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสี (ร้อยละ 15) ซึ่งอภิปรายได้ว่า การประเมินภาคปฏิบัติวิชาศิลปะศึกษา หน่วยการเขียนภาพระบายสี เป็นการประเมินภาคปฏิบัติที่มีระดับความเป็นจริงสูงสุดในขั้นของการปฏิบัติจริง (จรัส คำยัง, ม.ป.ป.: 6) และผลของการปฏิบัติจะได้ตัวอย่างงาน (Work Sample) หรือผลงานภาพเขียนระบายสี เมื่อสิ้นสุดการปฏิบัติงานในขั้นตอนสุดท้าย ซึ่งผลงานจะมีความสำคัญในนำมาประเมินคุณภาพของการปฏิบัติงาน ดังนั้น ได้กำหนดน้ำหนักคะแนนของการประเมินด้านผลงานภาพเขียนระบายสีให้มีน้ำหนักสูงที่สุด

สำหรับน้ำหนักคะแนนของการประเมินที่รองลงมา คือ ด้านกระบวนการในการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสี (ร้อยละ 30) ซึ่งจัดได้ว่าเป็นน้ำหนักคะแนนที่สูงกว่าด้านอื่นมาก ทั้งนี้เนื่องจากหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ได้มุ่งเน้นกระบวนการมากกว่าเนื้อหา (ศึกษานิเทศก์, กระทรวง, วิชาการ, กรม 2533: 55) ดังนั้น การกำหนดน้ำหนักคะแนนดังกล่าวจึงมีความเหมาะสม สำหรับการประเมินในด้านลักษณะนิสัยในการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสี ได้กำหนดน้ำหนักคะแนนรองลงมาอีกระดับ (ร้อยละ 20) เนื่องจากการประเมินในด้านนี้อาจกล่าวได้ว่าประเมินได้ยากและมีความเป็นอัตนัยสูงกว่าด้านอื่น ๆ ซึ่งการประเมินต้องสังเกตพฤติกรรมในด้านลักษณะนิสัยในการปฏิบัติงานของนักเรียน ที่บางครั้งอาจสังเกตได้ยาก และผู้ประเมินต้องวินิจฉัยพฤติกรรมนั้นให้ถูกต้องและมีความเที่ยงตรง ดังนั้น จึงได้กำหนดน้ำหนักคะแนนด้านนี้รองจากด้านกระบวนการในการปฏิบัติงานและด้านผลงาน

สำหรับการประเมินในด้านความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานการเขียนภาพระบายสี ได้กำหนดน้ำหนักคะแนนต่ำที่สุด (ร้อยละ 15) ทั้งนี้เนื่องจากการประเมินในด้านความรู้ความเข้าใจ ซึ่งใช้แบบทดสอบเป็นเครื่องมือในการประเมินเป็นการ

ประเมินที่มีระดับความเป็นจริงต่ำที่สุดของการประเมินภาคปฏิบัติ คือ การสอบข้อเขียน (Paper-Pencil test) ซึ่งในทางทฤษฎีแล้วเราไม่สามารถตัดสินได้ว่า ถ้าผู้สอบตอบได้อย่างถูกต้องแล้ว จะสามารถปฏิบัติจริง ๆ ได้หรือไม่ (จรัส คายัง ม.ป.ป.: 4) ดังนั้น จึงได้กำหนดน้ำหนักคะแนนของการประเมินด้านนี้ต่ำกว่าด้านอื่น ๆ

4. ความคิดเห็นของครูผู้ทดลองใช้เครื่องมือในการประเมินทั้ง 4 ด้าน โดยภาพรวมมีดังนี้ ในด้านข้อดีของเครื่องมือในการประเมิน ครูส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่ามี ความครอบคลุมเหมาะสมละเอียดถี่ถ้วน และสอดคล้องกับหลักสูตร ทั้งนี้เนื่องจากเครื่องมือ ในการประเมินทั้ง 4 ด้าน ได้คำนึงการพัฒนาตามขั้นตอนของการวิจัยและได้ผ่านการ พิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ รวมทั้งการปรับปรุงแก้ไขแล้ว ในด้านที่ต้องปรับปรุงไม่มี ในด้าน การจัดลำดับคุณภาพของเครื่องมือ ครูทั้งหมดมีความเห็นว่าคุณภาพเท่ากันทุกชุด ในด้านความ เหมาะสมและจำเป็นในการใช้เครื่องมือทุกชุด ครูทั้งหมดมีความคิดเห็นที่ว่า ควรใช้ทุกชุดเพื่อ ความครอบคลุม ทั้งนี้จากการศึกษาเพื่อวางกรอบโครงสร้างของการประเมินทั้ง 4 ด้าน ได้ สังเคราะห์และวางกรอบโครงสร้างของการประเมินให้ครอบคลุมเหมาะสม และสอดคล้อง กับหลักสูตร หลักการประเมินผลวิชาศิลปศึกษา และการประเมินผลภาคปฏิบัติ และได้ผ่าน การพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญแล้ว ดังนั้นเครื่องมือทั้ง 4 ชุด ในการประเมินของกรอบโครง- สร้างแต่ละด้าน จึงมีความเหมาะสมและจำเป็นในการนำไปใช้ทุกชุดเพื่อความครอบคลุม

ในด้านประโยชน์ของเครื่องมือทั้ง 4 ชุด ครูส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าเป็น ช่วย ปรับปรุงการประเมินผลของครูให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยเฉพาะครูที่ไม่มีความรู้ความ เข้าใจในวิชาศิลปศึกษาและมีเครื่องมือที่ใช้สะดวกขึ้น ทั้งนี้อาจเนื่องจากครูศิลปศึกษามีความ ต้องการมากเกี่ยวกับเครื่องมือในการประเมินวิชาศิลปศึกษา ดังผลการวิจัยของ พิภพ บิบัติ (2533 : 100) ที่พบว่า ครูมีความต้องการเกี่ยวกับเครื่องมือวัดผลและประเมินผลมากเป็น อันดับหนึ่ง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เทียนชัย เสาวจินดารัตน์ (2534 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า ครูศิลปศึกษามีความต้องการในการประเมินผลมากที่สุดคือ การได้รับแบบฟอร์ม

การประเมินผลสำเร็จรูปของวิชาศิลปะแต่ละกิจกรรม นอกจากนั้น ครูยังได้มีความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับประโยชน์ของเครื่องมือทั้ง 4 ชุดว่า สามารถนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงการเรียนการสอนและแก้ไขข้อบกพร่องของนักเรียนได้ ทั้งนี้เนื่องจากการนำเครื่องมือในการประเมินทั้ง 4 ชุดไปใช้ สามารถนำไปใช้ระหว่างการจัดการเรียนการสอน ซึ่งจะนำผลการประเมินมาใช้ปรับปรุงการเรียนการสอนได้

ในด้านข้อเสนอแนะอื่น ๆ ครูส่วนใหญ่ไม่มีความคิดเห็น ครูบางท่านเสนอแนะเกี่ยวกับช่วงเวลาในการนำเครื่องมือไปใช้ ที่ควรนำเครื่องมือไปใช้ประเมินตลอดภาคการศึกษา ซึ่งจะสะดวกในการใช้ เพราะนักเรียนจะมีโอกาสแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ทุกพฤติกรรมที่ครูสามารถสังเกตเห็นและประเมินได้ง่าย รวมทั้งจะสามารถนำผลการประเมินไปใช้ปรับปรุงการเรียนการสอนต่อไปได้ และครูบางท่านเสนอแนะว่า ควรนำเครื่องมือไปใช้ปฏิบัติอย่างจริงจัง ซึ่งจะช่วยให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอนและการประเมินผล นอกจากนั้นครูผู้ใช้ควรศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้เครื่องมือให้ถูกต้อง เพื่อให้การประเมินผลมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

5. ผลการทดลองใช้เกณฑ์การประเมินของกรอบโครงสร้างในการประเมินทั้ง 4 ด้านประเมินนักเรียนด้วยเครื่องมือในการประเมินข้างต้น อภิปรายผลได้ว่า คะแนนเฉลี่ยของทั้งสองโรงเรียน ซึ่งเป็นผลการเรียนของนักเรียนมีความสอดคล้องกับข้อมูลของลักษณะกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับโรงเรียน ครู และนักเรียน กล่าวคือ โรงเรียนที่ได้คะแนนเฉลี่ยมากที่สุด เป็นโรงเรียนที่มีความพร้อมทั้งในด้านวัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ และการส่งเสริมวิชาศิลปะศึกษาของโรงเรียนอยู่ในระดับมาก ครูผู้สอนมีวุฒิการศึกษาทางด้านศิลปะและมีประสบการณ์ในการสอนมากกว่า 3 ปี (8 ปี) และนักเรียนมีความสนใจ ชื่นชอบวิชาศิลปะศึกษา มีความพร้อมในด้านวัสดุอุปกรณ์ในระดับมาก มีทักษะในการแสดงออกทางศิลปะในระดับดี รวมทั้งได้รับการส่งเสริมจากผู้บริหารมีคะแนนเฉลี่ยมาก ในขณะที่โรงเรียนที่มีความพร้อมทั้งในด้านวัสดุอุปกรณ์อาคารสถานที่ และการส่งเสริมวิชาศิลปะศึกษาของโรงเรียน

อยู่ในระดับน้อย ครูผู้สอนไม่มีวุฒิการศึกษาทางด้านศิลปะ และมีประสบการณ์ในการสอนน้อยกว่า 3 ปี (7 เดือน) และแม้ว่านักเรียนจะมีความสนใจในวิชาศิลปะศึกษา แต่นักเรียนขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์ในการเรียนเป็นจำนวนมาก และขาดการส่งเสริมจากผู้ปกครอง นักเรียนมีทักษะในการแสดงออกทางศิลปะอยู่ในระดับน้อยได้คะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด ซึ่งมีลิกานิตยาพรและคณะ (2525: 1-10) ได้กล่าวว่า องค์ประกอบด้านสภาพการเรียนการสอนด้านสภาพครู เป็นองค์ประกอบสำคัญที่ส่งผลต่อคุณภาพการเรียนของนักเรียน

ดังนั้น จึงพอสรุปได้ว่า เกณฑ์ที่นำไปทดลองใช้ประเมินนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างมีความสอดคล้องตามสภาพความเป็นจริงที่พบเห็นในปัจจุบันของลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งสุภาพ วาดเขียน และอรพินท์ โภชนดา (2518: 35) กล่าวว่า ความตรงตามสภาพคือ ความสามารถที่จะประมาณสถานการณ์อันแท้จริงได้ตรงตามข้อเท็จจริงของนักเรียนในปัจจุบันได้ถูกต้อง

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

จากผลการวิจัยในครั้งนี้คือ การพัฒนาเกณฑ์การประเมินภาคปฏิบัติวิชาศิลปะศึกษา หน่วยการเรียนรู้ภาพระบายสี ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ตามหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ซึ่งประกอบด้วยกรอบโครงสร้างของการประเมิน 4 ด้าน เครื่องมือในการประเมินของกรอบโครงสร้างทั้ง 4 ด้าน การกำหนดน้ำหนักคะแนน และมาตรฐานคะแนนในการกำหนดระดับคุณภาพ จะเป็นประโยชน์แก่ครูศิลปะศึกษา โรงเรียน และศึกษานิเทศก์ ในการนำไปใช้ประเมินภาคปฏิบัติวิชาศิลปะศึกษา หน่วยการเรียนรู้ภาพระบายสีของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ซึ่งมีข้อเสนอแนะในการนำไปใช้ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับเกณฑ์ที่พัฒนาขึ้นจากการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งได้นำเนิกรวิจัยโดยการศึกษาเอกสาร การศึกษาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ และการวิจัยที่ทดลองเพื่อพัฒนาเกณฑ์ที่มีความครอบคลุมและเหมาะสม มีความเป็นไปได้ในการนำเกณฑ์ไปใช้ แต่อย่างไรก็ตาม เกณฑ์ที่พัฒนาขึ้นนี้ ยังมีจุดบกพร่องบางประการที่ควรได้รับการปรับปรุง

เพื่อให้มีครอบคลุมและเหมาะสมยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งความครอบคลุมของเนื้อหาทางศิลปะ เช่น องค์ประกอบศิลป์ เป็นต้น ซึ่งผู้นำเกณฑ์ไปใช้ ควรพิจารณาและสามารถปรับปรุงพัฒนาเกณฑ์ให้มีความครอบคลุมและเหมาะสมยิ่งขึ้นได้

2. ข้อเสนอแนะสำหรับกลุ่มบุคคลและหน่วยงานที่จะนำ เกณฑ์ไปใช้ ซึ่งมีดังต่อไปนี้

2.1 ข้อเสนอแนะสำหรับครูศิลปศึกษา ควรศึกษาจากคู่มือการใช้ เกณฑ์ให้เข้าใจและควรได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการประเมินผลภาคปฏิบัติวิชาศิลปศึกษา หน่วยการเรียนภาษาพระบายสีก่อนนำ เกณฑ์ไปใช้ นอกจากนี้ ครูศิลปศึกษายังสามารถนำเอกสารเกี่ยวกับเนื้อหาความรู้วิชาศิลปศึกษา หน่วยการเรียนภาษาพระบายสี ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ซึ่งเป็นผลจากการศึกษาในขั้นตอนหนึ่งของการพัฒนา เกณฑ์ไปใช้ประกอบการเรียนการสอนและการประเมินผลให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นได้ โดยเฉพาะครูศิลปศึกษาที่ไม่มีวุฒิการศึกษาทางด้านศิลปะ หรือศิลปศึกษา ทั้งนี้เนื่องจากเนื้อหาความรู้ดังกล่าว ผู้วิจัยได้ดำเนินการรวบรวมและเรียบเรียงตามโครงสร้างของกรอบเนื้อหาความรู้ที่ได้จากการวิเคราะห์หลักสูตรจึงมีความครอบคลุมหลักสูตรและกรอบโครงสร้างของการประเมิน

2.2 ข้อเสนอแนะสำหรับโรงเรียนหรือกลุ่มโรงเรียนในสังกัดต่าง ๆ ควรศึกษาจากคู่มือการใช้ เกณฑ์ และจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการประเมินผลตามเกณฑ์ที่พัฒนาขึ้นแก่ครูศิลปศึกษาเพื่ออธิบายเป้าหมายและรายละเอียด วิธีการใช้ เกณฑ์ และฝึกปฏิบัติการใช้ เกณฑ์ นอกจากนี้โรงเรียนควรได้พิจารณาเกี่ยวกับมาตรฐานคะแนนในการกำหนดระดับคุณภาพของ เกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้ว่า มีความเหมาะสมกับนักเรียนในแต่ละโรงเรียนหรือกลุ่มโรงเรียนหรือไม่ ทั้งนี้เนื่องจากมาตรฐานคะแนนที่กำหนดไว้เป็นมาตรฐานคะแนนที่สูงกว่ามาตรฐานคะแนนของกระทรวงศึกษาธิการ เช่น กลุ่มโรงเรียนในสังกัดของสำนักงานการศึกษา ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาของท้องถิ่น หรือสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน อาจลดมาตรฐานของคะแนนลงให้เหมาะสม โดยใช้มาตรฐานคะแนนของกระทรวงศึกษาธิการ และสำหรับโรงเรียนสาธิตในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย อาจนำ เกณฑ์ไปใช้ได้เลย

2.3 ข้อเสนอแนะสำหรับศึกษานิเทศก์ ควรศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับเป้าหมาย รายละเอียดและวิธีการใช้เกณฑ์ให้ชัดเจน และจัดประชุมเชิงปฏิบัติการแก่ครูศิลปศึกษาในโรงเรียนที่ต้องการนำเกณฑ์ไปใช้ รวมทั้งการติดตามผลการใช้เกณฑ์ของครู เพื่อนำมาปรับปรุงและพัฒนาเกณฑ์ให้เหมาะสมต่อไป นอกจากนี้ควรได้มีการพิจารณาเกี่ยวกับมาตรฐานคะแนนในการกำหนดระดับคุณภาพของเกณฑ์ว่า มีความเหมาะสมกับโรงเรียนที่จะนำไปใช้หรือไม่ ดังรายละเอียดในข้อ 2

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

จากการวิจัยเรื่อง "การพัฒนาเกณฑ์การประเมินภาคปฏิบัติวิชาศิลปศึกษา หน่วยการเรียนรู้ภาพระบายสี ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)" มีข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

1. ควรนำเกณฑ์ที่ได้จากการพัฒนาครั้งนี้ไปดำเนินการทดลองใช้ในโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างให้ครอบคลุมทุกสังกัด เช่น สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด สังกัดสำนักงานการศึกษาท้องถิ่น และโรงเรียนสาธิตในสังกัดต่าง ๆ รวมทั้งการขยายจำนวนกลุ่มตัวอย่างให้มากขึ้น เพื่อนำผลมาปรับปรุงแก้ไขเกณฑ์ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น
2. ควรศึกษาและพัฒนาเกณฑ์ในการประเมินภาคปฏิบัติของวิชาศิลปศึกษา ในหน่วยการเรียนอื่น ๆ หน่วยการปั้นและแกะสลัก หน่วยการพิมพ์ เป็นต้น รวมทั้งงานต่าง ๆ ในกลุ่มวิชาการงาน และพื้นฐานอาชีพที่เป็นในด้านการปฏิบัติ